

Ilman oleskeluoikeutta maassa olevia koskeva hanke

Sisäministeriö on tänään asettanut hankkeen, jossa pannaan toimeen laitton maahantulon ja maassa oleskelun vastaisen toimintaohjelman toimenpiteet 44 ja 49, jotka koskevat ilman oleskeluoikeutta maassa olevia henkilöitä.

Toimikausi

Hanke asetetaan ajalle 24.5.2021-31.12.2022.

Selvitys mahdollisista kansallisista ratkaisuista pitkään maassa ilman oleskeluoikeutta olevien henkilöiden tilanteeseen valmistuu syksyllä 2021. Päätökset jatkovalmistelusta tehdään sen pohjalta erikseen.

Selvitys lainsäädäntömuutoksesta koskien muukalaispassin ja tilapäisen oleskeluluvan myöntämistä hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi valmistuu syksyllä 2021. Selvityksen perusteella linjataan jatkovalmistelusta.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kevätistuntokaudella 2022.

Hankkeen aikataulusuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan syksyllä 2021, kun lainsäädäntömuutosten laajuus tarkentuu.

Tausta

Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti laitton maahantulon ja maassa oleskelun vastainen toimintaohjelma on päivitetty vuosille 2021–2024 (Sisäministeriön julkaisuja 2021:9). Ohjelman tarkoituksena on vaikuttaa kokonaisvaltaisesti laittomaan maahantuloon ja maassa oleskeluun, rajat ylittävään rikollisuuteen sekä siihen, ettei Suomeen syntyisi virallisen yhteiskunnan ulkopuolelle varjoyhteiskuntaa. Ohjelmassa tarkastellaan myös ilman oleskeluoikeutta maassa oleskelevien asemaa ja heihin liittyviä hyväksikäytön ilmiöitä sekä ihmiskaupan uhrien asemaa. Toimintaohjelma on julkaistu valtioneuvoston verkkosivulla <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-620-1>. Tällä hankkeella pannaan toimeen toimintaohjelman toimenpiteet 44 ja 49, jotka koskevat ilman oleskeluoikeutta maassa olevia henkilöitä.

Hankkeessa otetaan huomioon osana valtioneuvoston yhteistä selvitys- ja tutkimustoimintaa toteutetun tutkimushankkeen suositukset, joissa käsitellään ilman oleskelulupaa olevien mahdollisuutta saada oleskelulupa muulla kuin kansainvälisen suojelun perusteella ja muukalaispassin myöntämisen edellytysten tarkistamista. Helmikuussa 2021 valmistuneessa tutkimushankkeessa selvitettiin, millaisia yhteisvaikutuksia ulkomaalaislain ja sen soveltamiskäytän-

Päätös

24.5.2021

VN/13867/2021
SM012:00/2021

nön muutoksilla on ollut kansainvälistä suojelua hakeneiden ja saaneiden asemaan. VN TEAS-tutkimus löytyy valtioneuvoston verkkosivulta https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162850/VNTEAS_2021_10.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:10).

Lisäksi hankkeessa hyödynnetään Euroopan muuttoliikeverkoston (EMV) vertailevaa tutkimusta EU-maiden haasteista ja käytänteistä koskien ilman oleskeluoikeutta maassa olevia. Tutkimuksen on määrä valmistua kesällä 2021.

Tavoitteet ja tehtävä

Hankkeessa pannaan toimeen laittoman maahantulon ja maassa oleskelun vastaisen toimintaohjelman toimenpiteet 44 ja 49:

- Selvitetään alkuvuodesta 2021 valmistuneen kansallisen tutkimusaineiston ja eurooppalaisen vertailun perusteella mahdollisia kansallisia ratkaisuja pitkään maassa ilman oleskeluoikeutta oleskelleiden henkilöiden tilanteeseen. Mahdolliset päätökset asiassa tehdään erikseen. (Toimenpide 44)
- Hallitusohjelman mukaisesti kehitetään lainsäädäntöä ja soveltamiskäytäntöä sen edistämiseksi, että työllistyneet kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet voivat nykyistä joustavammin saada oleskeluluvan työn perusteella. Tässä tarkoituksessa laaditaan selvitys lainsäädäntömuutoksesta koskien muukalaispassin ja tilapäisen oleskeluluvan myöntämistä tapauksissa, joissa ne myönnettäisiin rajoitetuksi ajaksi, jotta henkilö voi matkustaa hankkimaan matkustusasiakirjan oman maansa viranomaisilta, ja tehdään tarvittavat lainsäädäntömuutokset. (Toimenpide 49)

Organisointi

Valmistelu toteutetaan virkatyönä maahanmuutto-osastolla. Hankkeen valmistelijat ovat lainsäädäntöneuvos Jutta Gras (vastuuhenkilö) ja johtava asiantuntija Kukka Krüger maahanmuutto-osaston oikeudellisesta yksiköstä. Säädosvalmisteluavustajana toimii Tiina Pelkonen maahanmuutto-osaston ohjaus- ja kehittämissyksiköstä.

Hanketta valmistellaan tiiviissä yhteistyössä sisäministeriön poliisiosaston, Maahanmuuttoviraston ja Poliisihallituksen kanssa. Lisäksi kuullaan hankkeen kannalta keskeisiä muita viranomaistahoja sekä muita asiantuntijoita ja toimijoita kuten keskeisiä kansalaisjärjestöjä.

Kustannukset ja rahoitus

Työ tehdään virkatyönä. Sisäministeriössä kustannukset (työaika) kohdennetaan toiminnolle kansallisten säädösten valmistelu 2000 520 100.

Osastopäällikkö, ylijohdaja Minna Hulkkonen

Lainsäädäntöjohtaja Riitta Koponen

Päätös

24.5.2021

VN/13867/2021

SM012:00/2021

Liite

Hankkeen aikataulusuunnitelma

Tiedoksi

Ministeri Ohisalo
Kansliapäällikkö Pimiä
Valtiosihteeri Parviainen
Erityisavustaja Kivinen
SM/PO, RO, HKO, viestintä
OM
TEM
STM
Maahanmuuttovirasto
Poliisihallitus
SM/MMO